

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Še enkrat, Slovenci, pozor!

Kakor poročajo nemške novine, bode deželni odbor štajarski tudi letos zboru predlagal ponovljenje, lani sprejete resolucije gledé nemškega poduka na slovenskih šolah.

Ker se je stvar v dotičnem odseku deželn. zbora štajarskega obravnavala v pričo dežel. nega šolskega nadzornika g. Rožeka, sme se sklepati, da se g. nadzornik zлага s to resolucijo, ako ni sploh vsled njegove inicijative nastala.

Slovencev dolžnost je tedaj, se braniti z vsemi močmi. To se je začelo že s tem, da so krajni šolski sveti, — posebno ptujskega okraja vložili pritožbe proti naredbi deželnega šolskega sveta, kateri hoče omenjeno, lansko leto sprejeto resolucijo dež. zbora štajarskega v veljavo spraviti.

Zgoditi se mora to povsodi, kjer so slovenske šole in opozarjati hočemo s tem narodnjake, da storé povsodi svojo dolžnost. Gre za imenitno stvar. Postavo imamo mi Slovenci za-se. Ni se nam tedaj ničesar bati. Pa tudi razsodbe državnega sodišča že imamo, s katerimi se je to, kar mi terjamo gledé naših šol, priznalo Čehom in Poljakom. Bode se in mora se tedaj tudi nam dati in priznati, če ne držimo rok križem!

Pritožiti se morejo tudi pojedine občine in pojedini interesi. Komur ni znano, kako se taka pritožba sestavi, naj se obrne do gg. dr. Ploja ali dr. Jurtela v Ptuj pravočasno in vse se mu bo priskrbelo. Gr—v.

Državne koristi.

Veliko je vredna beseda, ako je prava, trikrat več pa je ona še vredna, ako se izreče v pravi čas. Ljudje se ji v hipu udajo in so vsled nje za vse voljni. Drugih uzrokov jim ni več treba.

Taka beseda je naše dni v „državnih koristih“. Ona je ljudem po gostem na jeziku.

Nihče si ni v dvomih gledé njene veljave in če nam jo izgovori kdo v pravi čas, vsi mu pri-trdimo v tem, da je resnice v njej ter bodi breme, kakor koli težko, radi ga vzprejmemo na svoja ramena, kedar vemo, da gre za koristi države, v čije krilu živimo.

Ali to, da se vsi radi uklonimo državnim koristim, je rado krivo, da se ta beseda rabi sem ter tje v zlo. Kjer bodi, sliši se sedaj že izgovarjanje na državne koristi — tudi tam, kjer gre za vse drugo prej, kakor pa za državne koristi.

Da je v takem govorjenju iz večine več neresnice, kakor pa resnice, ni več težko, da človek ugane, posebno, ako govoré naši nemški napetneži o državnih koristih. Njim je ta beseda rada na jeziku ter vam kričé na vse grlo, da je za državne koristi nevarno, ako kje ne obvelja njih volja.

Kaj se ne terja od njih vse pri nas samo iz ozira na državne koristi! Otrokom slov. staršev silijo že nemščino v glavo, ko še ne znajo skorej prav brati, pri Čehih pa se je isti Nemci celo v latinskih šolah ne pusté učiti českim dijakom. Tu in tam pa leži to bojda v državnih koristih ali ka li. Sedaj se pa kujajo isti Nemci na Českem za to, ker jim noče dež. zbor, kjer so Čehi v večini, privoliti, da se razdeli česko kraljestvo na dvoje, v nemško in česko skupino. Za to ni uzroka pa se tudi sicer ne more izgoditi, kajti tam je pomešano česko in nemško ljudstvo skoro po vseh krajih.

Pri nas na Štajarskem bi se tako deljenje ležje izvršilo, kajti na gorenjem Štajarju biva nemško, na spodnjem pa skorej samo slov. ljudstvo. Ali naj mi poterjamo za tako razdeljenje, kak hrup vam nastane v hipu pri Nemcih. češ, da tega ne pusté državne koristi!

Gori na Českem tedaj kaže tako deljenje, da-si ni lahko mogoče, pri nas na Štajarju pa ne velja da-si bi ne bilo posebno težko. Na obeh straneh pa čejo bojda tako državne koristi.

O te koristi! One so že kje za koga, toda za državo, za cesarstvo so težko. Nič ne bode Nemcem krivica, če razodenemo našim bralcem, zakaj da tako ravnaajo: — iz napuha in more biti še bolj iz lenobe. Ker so Nemci na Českem v manjšini, zato kričé: Proč s Čehi! Pri nas so v večini, zato pa nam čejo še dati čedalje težje verige ter nas ne pusté od sebe. To so tiste državne koristi.

Še bolj pa se vidi njih nakana pri potrebi nemškega jezika. Kdor gre po svetu, njemu pride gotovo prav, če zna več jezikov, tem bolj za-nj pri nas, ako zna tudi nemški, kajti človek naleti, kjer bodi, na ljudi, ki govoré samo nemški. Kdor hoče cesarsko službo, za-nj pa je nemški jezik celo potreba, vsaj v razmerah, v katerih so naši uradi sedaj.

In za tak posel se pripravljá, kdor hodi v latinske in sploh v srednje šole. Na teh se človek tudi more jezika naučiti, ne da zato druge reči zanemari, saj so dosti dolge. To znamo mi, pa tudi Nemci, toda le-ti so takrat, ko so na Českem še bili v večini, sklenili postavo, da se drugi dež. jezik, nemški, če so šole česke in češki, če so šole nemške, ne sme učiti obligatorično, t. j. nihče se ne sme siliti, da se ga uči.

Zakaj jim je taka postava? Nemškim otrokom ni se treba učiti českega, českim pa je preprečena pot v drž. službo, ker bi ne znali nemški, tedaj za Nemce je na obé plati to prav. Pri nas ravnaajo na robe ali prav iz enacih uzrokov. Nemščino tiščé že našim otročičem v glavo, vedó do dobra, da je to prazno delo ali prav to jim je prav, kajti tako se ubogi slov. otrok ne nauči ničesar in ostane zmerom v nemških kleščah.

Uradi so polni Nemcev, ki so bili preleni se učiti slovenski in lahko režé na slov. kmete; le-teh bi pa bil marsikater veliko bolj v istem uradu, ko bi ne bilo — nemške — lenobe. Da je Nemcem pot v drž. službe gladka, za to mora biti v uradnihi nemško in da jih sin slov. kmeta ne rine v stran, zato je treba že slov. otrokom ubiti glavo ter jim vzeti veselje do nauka — z nemščino. To so državne koristi.

Iz porotnega sodišča v Celju.

(Dalje.)

Marija Cevek, žena zatoženega Janeza Ceveka, pravi pod prisego, da ji je mož v prvi polovici meseca prosinca 1886 povedal, da je Sprah bil pri njem in mu razodel celo oporoko v prid Štefanu Sakelšek.

Proti priči Franc Felis je rajni Danjko enkrat omenil, da bo 100 gold. dal Štefanu Sakelšek, kedar bo prvo mešo bral.

Uršula Kunstek pravi, da je Danjko, ko ga je prosila, naj na njo misli, za njeno hčer

obljubil vinograd na Jablanovem vrhu, (kar je tudi obljudil proti Orniku). Pri drugi priliki pa ji je djal, da naj vse presvitlemu cesarju ostane, kar bo ostalo čez dolgove.

Proti priči Mihalju Letonja je Danjko pravil, da bo Štefanu Sakelšek zemljo zapustil, ako bo mešnik v Št. Duhu.

Jakob Vogrinc in Marija Vaupotič pričata, da je Danjko proti njima rekel, da bo prepustil cesarju vse, kar čez dolgove ostane.

Čudno se je obnašala priča Marija Kumer 43 let stara bivša dekla pri rajnem Tomažu Danjku. Pravi, da je nekaj ur pred smrtjo vprašala rajnega, ko je še bil pri zdravi pameti, če je res, da je vse zapustil Štefanu Sakelšek, rajni pa je odgovoril, da naj „družina bo ta prva“. Danjko je umrl po noči, tedaj zjutraj pa sta že Janez Cevek in Andrej Sakelšek bila prva in sama pri mrliču.

Predsednik dr. Gale: Ženska, premislite, kaj govorite, menda nista Cevek in Sakelšek bila prva pri mrliču, nego Ornik in Matevžič? Priče: Ne, Cevek in Sakelšek sta bila prva.

Na predsednikovo povelje stopita Ornik in Matevžič naprej, pa pravita, da sta onadva prva bila pri mrliču, ter da sta ročno poslala po gosp. Andrej Sakelšeka, zato ker je ta župan in tudi po Ceveka in da so vsi štirje potem vse zaklenili, in zavarovali, da ne bi družina vsega raznesla!

Predsednik oistro posvarja Marijo Kumer, zakaj je narobe pričala? — Na to Marijo Kumer pravi, da se je zmotila.

Zdaj vstane Andrej Sakelšek ter pravi: Marija Kumer je potem, ko je bila zaslišana v Ptuj v kazenski pravdi, prišla k njemu, ter mu pravila: Zakaj mi niste nič dali, če bi mi kaj dali, pa bi za Vas pričala pa ne proti Vam!

Predsednik oistro vpraša Marijo Kumer, če je to res, — in ona odgovori po nekakem molčanju: Res je, da sem tako govorila k Sakelšek! Veliko začudenje in mrmranje v celi dvorani!

Žena Andreja Sakelšeka in njena hči pravita pod prisego, da je resnično Jakob Sprah prišel z listekom meseca prosinca 1886, in povedal, da je Tomaž Danjko oporoko naredil na Štefana Sakelšeka, da je Sprah, ker Andr. Sakelšek ni bil doma, listek z napisanimi pričami nji prepustil in da je ona, mati, vse to možu povedala, ko je domu prišel.

Konečno se še zasliši Jože Širovnik, župan. Ta ne more potrditi, da je rajni Danjko bil v sovraštvu z vsemi zatoženci, le čul je, da je z Martinjakom enkrat kaj imel. Dr. Srnc: Za božjo voljo, kako ste pa mogli potem v imenu občine vložiti pri sodnji tako zatožbo zoper vse te zatožence, ko ste tam podpisali, da je